

KONWENCJA NR 149

dotycząca zatrudnienia oraz warunków pracy i życia personelu pielęgniarskiego,

przyjęta w Genewie dnia 21 czerwca 1977 r.

(Dz. U. z dnia 30 stycznia 1981 r.)

W imieniu Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej

RADA PAŃSTWA

POLSKIEJ RZECZYPOSPOLITEJ LUDOWEJ

podaje do powszechnej wiadomości:

W dniu 21 czerwca 1977 roku została przyjęta w Genewie na sześćdziesiątej trzeciej sesji Konferencji Ogólnej Międzynarodowej Organizacji Pracy Konwencja nr 149 dotycząca zatrudnienia oraz warunków pracy i życia personelu pielęgniarskiego.

Po zaznajomieniu się z powyższą konwencją Rada Państwa uznała ją i uznaje za słuszną zarówno w całości, jak i każde z postanowień w niej zawartych; oświadcza, że wymieniona konwencja jest przyjęta, ratyfikowana i potwierdzona, oraz przyrzeka, że będzie niezmiennie zachowywana.

Na dowód czego wydany został akt niniejszy, opatrzony pieczęcią Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej.

Dano w Warszawie dnia 9 października 1980 r.

(Tekst konwencji zamieszczony jest w załączniku do niniejszego numeru).

ZAŁĄCZNIK

KONWENCJA Nr 149

dotycząca zatrudnienia oraz warunków pracy i życia personelu pielęgniarskiego.

Konferencja Ogólna Międzynarodowej Organizacji Pracy, zwołana do Genewy przez Radę Administracyjną Międzynarodowego Biura Pracy i zebrana tam w dniu 1 czerwca 1977 roku na swej sześćdziesiątej trzeciej sesji,

uznając istotną rolę, jaką odgrywa personel pielęgniarski współpracujący z innymi pracownikami służby zdrowia w ochronie oraz podnoszeniu zdrowotności i dobrobytu ludności,

uznając, że sektor publiczny, jako pracodawca personelu pielęgniarskiego, powinien odgrywać aktywną rolę w polepszaniu warunków zatrudnienia i pracy personelu pielęgniarskiego,

stwierdzając, że obecna sytuacja personelu pielęgniarskiego w wielu krajach, charakteryzująca się niedoborem wykwalifikowanego personelu i nie zawsze właściwym wykorzystaniem istniejących kadr, stanowi przeszkodę dla efektywnego rozwoju usług zdrowia,

przypominając, że personel pielęgniarski objęty jest wieloma międzynarodowymi konwencjami i zaleceniami w sprawie pracy, które ustalają normy o charakterze ogólnym w dziedzinie zatrudnienia i warunków pracy, takimi jak dokumenty w sprawach dyskryminacji, wolności związkowej i prawa do rokowań zbiorowych, dobrowolnego pojednania i arbitrażu, czasu pracy, urlopów wypoczynkowych i płatnych urlopów szkoleniowych, zabezpieczenia społecznego i świadczeń socjalnych oraz ochrony macierzyństwa i zdrowia,

zważywszy, że ze względu na szczególne warunki, w jakich wykonywany jest zawód pielęgniarski, te normy ogólne powinny być uzupełniane normami odnoszącymi się specjalnie do personelu pielęgniarskiego, mającymi na celu zapewnienie temu personelowi warunków odpowiadających jego roli w dziedzinie ochrony zdrowia i możliwych do zaakceptowania przez ten personel,

stwierdzając, że poniższe normy zostały opracowane we współpracy ze Światową Organizacją Zdrowia i że współpraca ta będzie kontynuowana w celu popierania tych norm i zapewnienia ich stosowania,

postanowiwszy przyjąć niektóre wnioski dotyczące zatrudnienia oraz warunków pracy i życia personelu pielęgniarskiego, która to sprawa stanowi szósty punkt porządku dziennego sesji,

postanowiwszy, że wnioski te zostaną ujęte w formę konwencji międzynarodowej,

przyjmuje dnia dwudziestego pierwszego czerwca tysiąc dziewięćset siedemdziesiątego siódmego roku niniejszą konwencję, która otrzyma nazwę Konwencji o personelu pielęgniarskim, 1977:

Artykuł 1

1. W rozumieniu niniejszej konwencji określenie "personel pielęgniarski" oznacza wszystkie kategorie osób, które świadczą opiekę i usługi pielęgniarskie

2. Niniejsza konwencja ma zastosowanie do całego personelu pielęgniarskiego, bez względu na miejsce wykonywania pracy.

3. Właściwa władza, po zasięgnięciu opinii zainteresowanych organizacji pracodawców i pracowników, jeśli takie istnieją, może ustanowić specjalne przepisy dotyczące personelu pielęgniarskiego, który świadczy opiekę i usługi pielęgniarskie na zasadzie dobrowolności; przepisy te nie mogą naruszać postanowień artykułu 2 ustęp 2 (pkt a) oraz artykułów 3, 4 i 7 niniejszej konwencji

Artykuł 2

1. Każdy Członek, który ratyfikuje niniejszą konwencję, opracuje i będzie stosował w sposób odpowiadający warunkom krajowym taką politykę w zakresie usług i personelu pielęgniarskiego, która będzie zmierzała, w ramach ogólnego programu ochrony zdrowia, jeśli taki istnieje, z uwzględnieniem całości stojących do dyspozycji środków na opiekę zdrowotną, do zapewnienia usług pielęgniarskich niezbędnych pod warunkiem ilości i jakości dla osiągnięcia przez ludność możliwie najwyższego poziomu zdrowotności.

2. Podejmuje on w szczególności niezbędne kroki w celu zapewnienia personelowi pielęgniarskiemu:

a) wykształcenia i wyszkolenia odpowiadającego wykonywanym funkcjom oraz

b) warunków zatrudnienia i pracy, w tym również perspektyw zawodowych i wynagrodzenia, które umożliwiałyby przyciągnięcie personelu do tego zawodu i pozostanie w nim.

3. Polityka, o której mowa w ustępie 1 niniejszego artykułu, będzie opracowywana w porozumieniu z zainteresowanymi organizacjami pracodawców i pracowników tam, gdzie takie organizacje istnieją.

4. Polityka ta będzie koordynowana z polityką dotyczącą innych aspektów ochrony zdrowia oraz innych pracowników służby zdrowia, w porozumieniu z zainteresowanymi organizacjami pracodawców i pracowników.

Artykuł 3

1. Podstawowe wymagania w dziedzinie nauczania i szkolenia personelu pielęgniarskiego oraz nadzór nad tym nauczaniem i szkoleniem będą określone przez ustawodawstwo krajowe lub przez właściwą władzę albo właściwe organizacje zawodowe, uprawnione do tego przez ustawodawstwo krajowe.

2. Nauczanie i szkolenie personelu pielęgniarskiego będzie koordynowane z nauczaniem i szkoleniem innych pracowników służby zdrowia.

Artykuł 4

Ustawodawstwo krajowe określi warunki, od jakich będzie uzależnione prawo do wykonywania opieki i usług pielęgniarskich, oraz zastrzeże to prawo dla osób spełniających te warunki.

Artykuł 5

1. Podejmowane będą środki w celu zachęcania personelu pielęgniarskiego do uczestnictwa w planowaniu usług pielęgniarskich i konsultowania z tym personelem decyzji jego dotyczących, w sposób odpowiadający warunkom krajowym.

2. Określenie warunków zatrudnienia i pracy będzie odbywać się przede wszystkim w drodze rokowań pomiędzy zainteresowanymi organizacjami pracodawców i pracowników.

3. Rozstrzygnięcie sporów w zakresie określania warunków zatrudnienia będzie następowało w drodze rokowań pomiędzy stronami lub w inny sposób zasługujący na zaufanie zainteresowanych stron, z zastosowaniem procedury dającej gwarancję niezależności i bezstronności, jak rozjemstwo, pojednawstwo i dobrowolny arbitraż.

Artykuł 6

Personel pielęgniarski będzie korzystał z warunków co najmniej równorzędnych tym, jakie przysługują innym pracownikom danego kraju, w następującym zakresie:

- a) czasu pracy, włączając zasady stosowania i wynagrodzenia za godziny nadliczbowe, za pracę w godzinach niedogodnych oraz za pracę zmianową,
- b) cotygodniowego odpoczynku,
- c) corocznego płatnego urlopu wypoczynkowego,
- d) urlopu szkoleniowego,
- e) urlopu macierzyńskiego,
- f) zwolnienia od pracy w razie choroby,
- g) zabezpieczenia społecznego.

Artykuł 7

Każdy Członek będzie starał się, w razie potrzeby, udoskonalać istniejące ustawodawstwo w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy poprzez dostosowanie go do szczególnego charakteru pracy personelu pielęgniarskiego i środowiska, w jakim jest ona wykonywana.

Artykuł 8

W zakresie, w jakim postanowienia niniejszej konwencji nie zostałyby wprowadzone w życie w drodze układów zbiorowych, regulaminów pracy, orzeczeń arbitrażowych lub wyroków sądowych albo w jakikolwiek inny sposób zgodny z praktyką krajową i uznany za odpowiedni z uwzględnieniem warunków właściwych dla danego kraju, będą one wprowadzone w życie w drodze ustawodawstwa krajowego.

Artykuł 9

Dyrektor Generalny Międzynarodowego Biura Pracy zostanie poinformowany o formalnościach ratyfikacjach niniejszej konwencji w celu ich zarejestrowania.

Artykuł 10

1. Niniejsza konwencja będzie obowiązywała tylko tych Członków Międzynarodowej Organizacji Pracy, których ratyfikacje zostaną zarejestrowane przez Dyrektora Generalnego.

2. Wejdzie ona w życie po upływie dwunastu miesięcy od daty zarejestrowania przez Dyrektora Generalnego ratyfikacji przez dwóch Członków.

3. Następnie niniejsza konwencja wejdzie w życie w stosunku do każdego Członka po upływie dwunastu miesięcy od daty zarejestrowania jego ratyfikacji.

Artykuł 11

1. Każdy Członek, który ratyfikował niniejszą konwencję, może ją wypowiedzieć, po upływie okresu dziesięciu lat od daty początkowego wejścia jej w życie aktem przekazanym Dyrektorowi Generalnemu Międzynarodowego Biura Pracy i przez niego zarejestrowanym. Wypowiedzenie to nabiera mocy dopiero po upływie roku od daty jego zarejestrowania.

2. Każdy Członek, który ratyfikował niniejszą konwencję, a który w ciągu jednego roku po upływie dziesięcioletniego okresu wymienionego w poprzednim ustępie nie skorzysta z prawa wypowiedzenia przewidzianego w niniejszym artykule, będzie związany konwencją na nowy okres dziesięciu lat i następnie będzie mógł ją wypowiedzieć po upływie każdego okresu dziesięcioletniego z zachowaniem warunków przewidzianych w niniejszym artykule.

Artykuł 12

1. Dyrektor Generalny Międzynarodowego Biura Pracy zawiadomi wszystkich Członków Międzynarodowej Organizacji Pracy o zarejestrowaniu każdej ratyfikacji i każdego aktu wypowiedzenia, o których został poinformowany przez Członków Organizacji.

2. Zawiadamiając Członków Organizacji o zarejestrowaniu drugiej zgłoszonej mu ratyfikacji, Dyrektor Generalny zwróci uwagę Członków Organizacji na datę wejścia w życie niniejszej konwencji.

Artykuł 13

Dyrektor Generalny Międzynarodowego Biura Pracy udzieli Sekretarzowi Generalnemu Organizacji Narodów Zjednoczonych, w celu zarejestrowania zgodnie z artykułem 102 Karty Narodów Zjednoczonych, wyczerpujących informacji o wszystkich ratyfikacjach i aktach wypowiedzenia, które zarejestrował zgodnie z postanowieniami poprzednich artykułów.

Artykuł 14

Rada Administracyjna Międzynarodowego Biura Pracy w każdym przypadku, gdy uzna to za potrzebne przedstawi Konferencji Ogólnej sprawozdanie o stosowaniu niniejszej konwencji i rozpatrzy, czy należy wpisać na porządek dzienny Konferencji sprawę całkowitej lub częściowej rewizji tej konwencji.

Artykuł 15

1. W razie przyjęcia przez Konferencję nowej konwencji, wprowadzającej całkowitą lub częściową rewizję niniejszej konwencji, i jeżeli nowa konwencja nie stanowi inaczej:

- a) ratyfikacja przez Członka nowej konwencji wprowadzającej rewizję spowoduje z mocy samego prawa, bez względu na postanowienia artykułu 11, natychmiastowe wypowiedzenie niniejszej konwencji, z zastrzeżeniem, że nowa konwencja wprowadzająca rewizję wejdzie w życie,
- b) począwszy od daty wejścia w życie nowej konwencji, wprowadzającej rewizję, niniejsza konwencja przestanie być otwarta do ratyfikacji przez Członków.

2. Niniejsza konwencja pozostanie w każdym razie w mocy w swej obecnej formie i treści dla tych Członków, którzy ją ratyfikowali, a nie ratyfikowali konwencji wprowadzającej rewizję.

Artykuł 16

Teksty angielski i francuski niniejszej konwencji są jednakowo autentyczne.

Powyższy tekst jest autentycznym tekstem konwencji przyjętej należycie przez Konferencję Ogólną Międzynarodowej Organizacji Pracy na jej sześćdziesiątej trzeciej sesji, która odbyła się w Genewie i została ogłoszona za zamkniętą w dniu 22 czerwca 1977 roku.

Na dowód czego w dniu 23 czerwca 1977 roku złożyli swe podpisy: (pominięto).